

12.03.2025

Jord- och skogsbruksministeriet
kirjaamo.mmm@gov.fi

VN/36093/2024

UTLÅTANDE OM UTKASTET TILL REGERINGENS PROPOSITION MED FÖRSLAG TILL LAG OM ÄNDRING AV 41 § I JAKTLAGEN

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f. tackar för möjligheten att ge utlåtande om ändring av 41 § i jaktlagen.

Petteri Orpos regeringsprogram utlovar viktiga ändringar i rovdjurspolitiken och jord- och skogsbruksministeriets arbetsgrupp för stora rovdjur utfärdade sina förändringsförslag i november 2024. Regeringens proposition tar fasta på dessa förslag och syftar till att skapa bättre förutsättningar för stamvårdande jakt på stora rovdjur i Finland. Den ger befogenheter till jord- och skogsbruksministeriet att utfärda förordningar och förvaltningsplaner för björn, lodjur och varg, med mål om att bestämma den gynnsamma bevarandestatusen för varje art samt införa stamförvaltningsområden. Ändringen omfattar även förbindelse till att ekonomiska, sociala och kulturella krav, samt regionala och lokala särdrag skall tas i beaktande vid dispensprövningar.

Samtidigt som den nationella rovdjurspolitiken går framåt, beslutade även den ständiga kommittén för Bernkonventionen att sänka vargens skyddsstatus från bilaga IV (strikt skyddad art) till bilaga V (skyddad art) i början av december 2024. I mars 2025 har EU kommissionen föreslagit att vargens skyddsstatus ändras från strikt skyddad art till skyddad art. Till näst kräver förslaget godkännande av EU parlamentet och rådet. SLC är nöjd över att arbetet går framåt även internationellt och uppmanar Finland till att aktivt arbeta för att beslutet fås igenom, samt att ändringen implementeras effektivt då den blir verklighet. Det viktigaste är ändå att det nationella arbetet går framåt i snabb takt. Eftersom det med nuvarande EU direktiv redan går att utfärda stamvårdande jakt på varg i grannlandet Sverige, borde Finland på liknande sätt kunna få i gång sin rovdjurspolitik redan i dagsläget.

SLC välkomnar regeringens proposition och anser att det är ett steg i rätt riktning mot en balanserad rovdjurspolitik. Däremot innebär ändringen av jaktlagen inte tillräckligt konkreta medel för stamvårdande jakt på rovdjur, utan endast befogenheter att göra förordningar om det senare. SLC anser att arbetet tyvärr går väldigt långsamt. Regeringsperioden är snart halvvägs och arbetet med rovdjurspolitiken är endast i startgroparna. Innan de arts specifika förordningarna och förvaltningsplanerna är uppdaterade kan det ytterligare ta lång tid. Dessutom är det oklart om åtgärderna enligt det presenterade förslaget är tillräckliga för att få i gång jakt på stora rovdjur. Rovdjurspolitiken, speciellt för varg, kräver akuta åtgärder för att inte förvärras.

Att ha betesdjuren ute på bete är en fördel både för naturens biologiska mångfald och för djurens välbefinnande. De ökade rovdjursattackerna på får, men även nötkreatur under de senaste åren gör att producenterna inte vågar lägga ut sina djur på bete. Robusta rovdjursstängsel är dyra och arbetsdryga att upprätthålla, samtidigt som det inte är ett alternativ på många områden, särskilt i skärgården. Utöver påverkan på produktionsdjur bör man beakta den skada som vargen orsakar på till exempel jakthundar. Jakt med hund är i dagens läge en förutsättning för att hålla älgstammen på en acceptabel nivå. Att få till stånd

stamvårdande jakt på varg kan därmed ses som viktigt för att upprätthålla förutsättningar för älgjakt. Därtill bör beaktas att björnstammen, nu utan stamvårdande jakt har fått växa till sig under två årskullar vilket gör situationen ohållbar.

Som propositionen nämner, har alla rovdjurspopulationer växt sedan vårt EU medlemskap och vargstammen har befogenhet att växa väldigt snabbt om näringssituationen tillåter. Farorna sträcker sig inte längre endast till betesmarker och skogar utan vargar syns alltmer inne i samhällen och nära bebyggelse. Det är redan utmanande att få folk att flytta ut på landsbygden. Fortsätter rovdjurspopulationerna att växa okontrollerat leder det i värsta fall till att det inte är attraktivt att bo och verka på landsbygden.

SLC föreslår att följande saker tas i beaktande vid ändring av jaktlagen:

Lagens beredning, genomförande och fortsättningsarbete bör utfärdas omedelbart för att trygga jakten redan till denna betes- och jaktsäsong. Detta skulle kompensera för den oförståeligt långsamma framfarten hittills samt att jakten på björn i praktiken stått stilla i flera år.

SLC anser det som mycket bra och det enda rätta att alla aspekter tas i beaktande vid dispensprövningar, det vill säga ekonomiska, sociala och kulturella krav, samt regionala och lokala särdrag. Vi anser däremot att aspekterna inte får den centrala roll i jaktlagen som de förtjänar. Det är väldigt viktigt att de tydligare lyfts fram som en helhet av hela jaktlagen. SLC stöder det lagtextförslag som MTK framför i sitt utlåtande där alla ovannämnda aspekter införs i en ny paragraf.

SLC anser att de ändringar som utkastet presenterar inte tryggar målsättningen med stamvårdande jakt i tillräcklig grad. Att inga utkast till förordningar heller har presenterats skapar ytterligare frågor. Arbetsgruppen för stora rovdjur konstaterade även att den stamvårdande jakten har förhindrats särskilt på grund av att de mål som rättspraxis kräver för undantaget inte har godkänts av domstolen. Därför anser SLC att målsättningen bör vara konkret och att lagförslaget ännu behöver klargöras på vissa kritiska punkter. Riktlinjer för hur det minsta antalet för gynnsam bevarandestatus skall fastställas för olika arter bör definieras redan i lagen, eftersom fastställandet enligt bakgrundsrapporten kräver en del grundläggande val. För vargens del bör man i utarbetningen av det minsta antalet för gynnsam bevarandestatus notera att Finlands vargstam har naturlig kontakt till grannlandet Ryssland och att Finlands vargstam skall ses som en enda stam. Det är också viktigt att alla utvärderingar baserar sig på färsk och tillförlitlig statistik över arters stammar. SLC stöder de lagtextförslag som MTK framför i sitt utlåtande där bland annat dessa aspekter lyfts fram angående principerna för bestämning av minsta antal för gynnsam bevarandestatus. Dessutom vill SLC framföra att stamförvaltningsområden bör definieras i förordningar och inte i förvaltningsplanerna samt att det minsta antalet för gynnsam bevarandestatus bör delas till dessa stamförvaltningsområden.

Genom dessa ändringsförslag anser SLC att lagändringen bättre skulle trygga förutsättningarna för stamvårdande jakt på stora rovdjur.

Slutligen poängterar SLC vikten av att jakt även på övriga djur än rovdjur bör ses över snarast. Bland annat de fredade vitkindade gässen utgör allt större problem för samhället och skördeförluster för odlaren.

SVENSKA LANTBRUKSPRODUCENTERNAS CENTRALFÖRBUND SLC R.F.

Jonas Laxåback
Verksamhetsledare

Mats Holmgård
Skogsombudsman

Cecilia Nyholm
Sakkunnig